

особистих немайнових прав авторів, незначні санкції, тобто міра відповідальності, та загалом відсутність єдності, цілісності норм, що стосуються кримінальної відповідальності щодо об'єктів інтелектуальної власності. Держава докладає зусиль для посилення захисту права інтелектуальної власності, але поки що, на превеликий жаль, значних результатів не досягнуто.

Література

1. Валле В. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності (Законодавство України та міжнародна практика) [Електронний ресурс] / Віра Валле. – Режим доступу: <http://www.viravallee.com/articles/CriminalLiabilityForIntellectualPropertyInfringement.pdf>
2. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
3. Качуровський В. Кримінальна відповідальність за порушення особистих немайнових прав автора / В. Качуровський // Національний юридичний журнал: теорія та практика – 2015. – № 1. – С. 143 – 146.
4. Кульчинська Ю. О. Кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності / Ю. О. Кульчинська // Юридична наука. – 2013. – № 9. – С. 69-79 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2013_9_10.

УДК 347.440.3(043.2)

Чухрай К.Г., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОГОВОРУ ПОЗИЧКИ У СУЧАСНОМУ ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ

Важливе місце в системі безоплатних цивільно-правових договорів відводиться договору позички.

Досліджуючи юридичну природу договору позички, слід, перш за все, визначити особливості предмета такого договору. Адже, характеристика предмета договору позички впливає на визначення змісту останнього, а також на властивості його сторін.

Майнові права та обов'язки не є предметом договору позички (ст. 190, ч. 1 ст. 827 ЦК України). Оскільки, предметом договору позички не можуть бути майнові права, предметом договору позички не може бути як нерухомість підприємство як єдиний майновий комплекс (ст. 191 ЦК України).

Відповідно до ст. 827 глави 60 ЦК України за договором позички одна сторона (позичкодавець) безоплатно передає або зобов'язується передати другій стороні (користувачеві) річ для користування протягом встановленого строку.

Отже, предметом договору позички виступають індивідуально визначені, незамінні, неспоживні, рухомі та нерухомі речі. Лише у випадку передачі у користування таких речей може бути дотримана головна його умова про повернення тієї самої речі, яка була передана у користування.

Виходячи з наведеного, зазначений договір є безоплатним, причому це може бути передбачено як в угоді між сторонами, або може впливати із суті відносин між ними (ч. 2 ст. 827 ЦК України).

Г.Ф.Шершеневич підкреслював, що саме безоплатність відрізняє договір позички від договору майнового найму, а О.Ю. Кабалкін, підтримуючи такий підхід, вважав безоплатність визначальною ознакою саме цього договору.

На сьогодні такий підхід поділяє й О.М. Соловйов, який дає негативну відповідь на можливість конструювання договору позички за моделлю оплатного договору.

Безумовно, найголовнішою ознакою договору позички є безоплатність, а це наближує його до договору дарування. Свого часу І.С.Перетерський навіть вважав договір позички різновидом договору дарування, але на тій лише підставі, що в межах зносу речі, яка безоплатно використовувалась позичкоотримувачем, той так само набуває вигоду за рахунок позичкодавця, як обдарований за рахунок дарувальника [3, с. 89].

Оскільки договір позички передбачає передачу майна в тимчасове користування, він є строковим договором. Проте чітких правил щодо встановлення строку глава 60 ЦК України не містить, а отже, договір позички може укладатися як на визначений, так і на невизначений строк. При цьому строк у договорі позички не може вважатись істотною умовою, а є звичайною умовою для цього виду договорів, згідно зі ст. 831 ЦК України, якщо сторони не встановили строку користування річчю, він визначається відповідно до мети користування нею. Тобто, якщо сторони не обумовили строк користування майном, договір не вважається неукладеним, а діє протягом строку, достатнього для досягнення мети, котру сторони мали на увазі при передачі речі. Так, якщо позичкодавцем було надано в користування приміщення для проведення благодійної акції, це приміщення має бути звільнене й повернено власнику відразу після закінчення благочинного заходу тощо.

Залежно від розподілу обов'язків між сторонами договори поділяють на односторонні та двосторонні (синалагматичні). Двосторонніми визнаються договори, у яких обидві сторони несуть взаємні обов'язки, а

односторонніми визнаються договори, де лише одна сторона несе обов'язки, а інша має лише права й не несе обов'язків.

Договір позички є одним із видів цивільно-правових договорів, спрямованих на тимчасове передання майна в користування. Об'єднання таких договорів в одну групу має нормативно-правове обґрунтування, оскільки ознака спрямованості є основою для формування правової бази, принципово відмінної від регулювання відносин, що мають іншу спрямованість (передання майна у власність, виконання роботи й надання послуги тощо) [2, с. 128].

Отже, цивільно-правовий договір позички є домовленістю двох або більше сторін, яка спрямована на встановлення цивільних прав і обов'язків щодо тимчасового безоплатного користування індивідуально-визначеною річчю.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40-44. – Ст. 356.

2. Калаур І. Правова природа договору позички як підстави для виникнення права на безоплатне користування річчю / І. Калаур // Національний юридичний журнал: теорія і практика. – 2014. – С. 127 – 131.

3. Ночовкіна О. В. Місце договору позички в системі цивільно-правових договорів / О. В. Ночовкіна // Юрст України. – 2014. – № 4. – С. 87 – 93.

УДК 347.91/.95(043.2)

Шевченко В.А., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Зеленова М.О., асистент

ПОВЕРНЕННЯ ТРИРІВНЕВОЇ СУДОВОЇ СИСТЕМИ: «ЗА» ЧИ «ПРОТИ»

Верховна Рада України прийняла новий Закон України «Про судоустрій і статус суддів» [1]. Відповідно до ухваленого закону, в Україні діятиме трирівнева судова система – це суди першої інстанції, апеляційні суди і Вищий суд. Мінімальний стаж судді змінюється з 3 до 5 років, замість Вищої ради юстиції буде Вища рада правосуддя.

Новий закон скасовує чотирирівневу судову систему. З неї зникнуть вищі спеціалізовані суди (Вищий адміністративний суд України, Вищий господарський суд України та Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ). Водночас, місцеві та апеляційні суди залишаються, а найвищим органом у системі судоустрою є Верховний Суд.